

Namazdaki salât şirk mi, yoksa cehaletin ürünü mü?

Namazdaki salât şirk mi, yoksa cehaletin ürünü mü? Bazı kimseler, ilimden nasipleri olmadığı için, namazdaki salât ve şehadeti dahi şirk olarak değerlendirecek kadar hataya düşmüşlerdir. Fahreddin er-Razi Hazretleri bu konu hakkında şöyle buyurmuştur.

Burada şöyle ince bir hakikat vardır: Namazın başında da sonunda da “Allah” ismi yer alır. Böylece namaz kılan kimse, ibadetinin başından sonuna kadar Allah ile olduğunu idrak eder; O’nun huzurunda bulunduğunu hisseder.

Şayet biri çıkıp, “Namazda geriye sadece ‘Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah’ demek ve Peygamber’e salât u selâm getirmek kalıyor” derse, biz deriz ki: Bu kısımlar, namazın özünden bağımsız değil; bilakis çok hikmetli bir sebebe binaen namazın sonuna yerleştirilmiştir. Çünkü namazın esası, yalnız Allah’ı zikretmektir. Ancak kul, namazla Allah’a yönelip O’nun huzuruna çıktığında, kalbine şöyle bir vehim gelmemelidir: “Ben artık doğrudan Allah ileyim; hiçbir vasıtaya ihtiyacım yok.”

İşte bu tehlikeli gururu kırmak için, namazın sonunda kuluna hatırlatılır: **“Sen bu makama kendi başına gelmedin. Seni buraya getiren, Muhammed (s.a.s.)’in rehberliğidir. O hâlde O’ndan müstağni olamazsın.”**

Bu hâl, hükümdarın huzuruna kabul edilen bir kimseye benzer: Eğer o kişi, bu yakınlığa güvenip kapıcıları, rehberleri ve teşrifatçıları hiçe sayarsa, aslında o makama nasıl ulaştığını unutmuş olur.

Bunun için kul, Allah’ı zikrettikten sonra şehadet getirir: “Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah.”

Ardından salât ve selâm getirir. Çünkü anlar ki bu yol, bu huzur, bu yakınlık, Peygamber’in hidayeti sayesinde olmuştur.

Fahreddin er-Razinin ufkundan süzülen bu muazzam izah, tevhidin hakikatini zedelemeyiz; aksine onu korur. Bu meseleyi “şirk” sananlar, vesile ile gayeyi, rehber ile sultanı birbirine karıştırmaktadır.

Bazı akli kit kimseler, namazdaki salât ve şehadeti şirk zannetmektedirler. Şimdi onlar bu iddialarını bir kenara bırakıp şu suallerimize cevap versinler:

1- Kur’an’ın Emrine İttiba Şirk Olamaz

Allah Teâlâ, Ahzab Suresi 56. ayette bizzat kendisinin ve meleklerinin Peygamber’e salât

ettiğini bildirmiş ve müminlere de “Siz de ona salât edin ve tam bir teslimiyetle selam verin” buyurmuştur. Namazda salavat okumak, doğrudan **Allah’ın bu emrini yerine getirmektir**. Allah’ın emrini yerine getirmeye “şirk” demek, en hafif tabiriyle cehalet veya **ahmaklıktır**.

2- Nimetin Kaynağına Şükür, Nimeti Verene Şükürdür

Birisi size çok kıymetli bir hediye gönderse ve o hediyeyi size getiren elçiyi kapıdan kovsanız, bu davranışınız hediyeyi gönderen zatı memnun mu eder yoksa öfkelenendir mi?

Namaz en büyük nimettir. Bu nimeti bize getiren ve “Namazı benden gördüğünüz gibi kılın” diyen Efendimiz’dir (s.a.v.) Ona selam vermek, **nimeti verene (Allah’a) olan şükürün bir parçasıdır**. Elçiye teşekkür etmeyen, Allah’a şükretmiş sayılmaz. Vasıtayı inkâr etmek, nimeti inkâr etmektir.

3- “Edeb” Şirke Mani Bir Kalkandır

Kul, namazda Miraç sırrına mazhar olup Allah ile muhatap olduğunda, nefesine bir pay çıkarıp “Ben artık ulaştım, aracıya gerek yok” diyerek kibre düşebilir. Namazın sonundaki şahadet ve salavat, kula **haddini bildirir**. Sen bir yolcusun, rehberin ise o sultanın en sevgili kulu ve senin muallimindir. Rehberi hiçe saymak, o sultanın iradesini hiçe saymaktır.

4- Tevhid, Rehberi İnkâr Etmek Değil, Göndereni Tasdik Etmektir

Şahadet kelimesi bir bütündür. “La ilahe illallah” diyerek kapıyı açan kişi, o kapının anahtarını kendisine getiren “Muhammedun Resulullah” gerçeğini kabul etmeden içeri giremez. Namazın sonunda Resulullah’a selam vermek, Allah’a ortak koşmak değil; **Allah’ın elçisine verdiği değeri tasdik ederek Allah’a itaat etmektir**. Çünkü onu elçi olarak seçen ve selam vermemizi emreden bizzat Allah’tır.

5- Şirk Nedir, Önce Onu Öğren!

Şirk; Allah’a ait olan sıfatları başkasına vermek, Allah’tan başkasına ibadet etmek veya O’ndan başkasını mutlak “İlah” kabul etmektir. Namazın sonundaki bu hal ise şirkin tam zıttıdır:

“Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah” derken biz onun “kul ve elçi” olduğunu vurguluyoruz. Onu ilahlaştırmıyor, tam tersine Allah’ın emri altındaki bir memur ve haberci olduğunu şehadetle mühürlüyoruz. Bu, tevhidin en net beyanıdır. Birine “**KUL**” diyerek şahadet getirmek, şirki kökten kazıyıp atmaktır. Çünkü şirkin panzehiri, kul olanın kul olduğunu, ilah olanın ilah olduğunu bilmektir.

Biz Peygamber’e tapmıyoruz; Allah’tan, Peygamberimiz için hayır, bereket ve rahmet diliyoruz. Salavat, Allah’a yöneltilen bir taleptir. Yani biz yine Allah’tan istiyoruz! Peygamber’e dua etmek ne zamandan beri şirke girdi? Birine selam vermek ona tapmak değildir. Biz namazda Allah’a **ibadet** eder, Resulullah’a ise **selam ve dua** ederiz. İbadet ile

selam arasındaki farkı anlamayan, tevhidin hakikatinden mahrumdur.